

Proč se Izrael a Írán navzájem ostřelují?

iRozhlas 30. října 2025

Během uplynulého víkendu eskaloval konflikt mezi Izraelem a Íránem poté, co židovský stát zaútočil na íránská jaderná zařízení. Tel Aviv to zdůvodňuje vysokou pravděpodobností toho, že Teherán během krátké doby může vyvinout atomovou bombu. Ten to popírá, materiály prý využívá pouze pro mírové účely.

Co se nyní děje mezi Izraelem a Íránem?

Dlouho zneprátelené země na sebe aktivně útočí od pátku 13. června 2025, kdy Izrael zasáhl jaderné a vojenské objekty Íránu. Zdůvodnil to zničením jeho potenciálu pro výrobu atomových zbraní. Cítil proto i na přední vědce jeho nukleárního programu nebo vysoko postavené armádní činitele, informuje agentura AP.

K pondělnímu poledni mají podle Reuters íránské zasaženy 23 obětí a stovky zraněných. Íránské ministerstvo zdravotnictví informovalo, že údery Izraele zabilo 224 lidí. Po posledním kole útoků z neděle na pondělí řekl izraelský ministr obrany Jisrael Kac, že za ně obyvatelé Teheránu tvrdě zaplatí.

Jak dlouho spor trvá?

Vyšší napětí mezi oběma státy panuje od loňského dubna, kdy Tel Aviv zaútočil na íránský konzulát v Damašku a zabil 16 lidí včetně dvou generálů. O 14 dní později Teherán zareagoval vysláním asi tří stovek dronů a raket, které ale Izrael s pomocí svého spojence USA z větší části zneškodnil.

Podobný útok ze strany Íránu přišel také o skoro půl rok později, v říjnu 2024, protivzdušná obrana ho ale opět zvládla potlačit. Izrael ke konci měsíce odpověděl prvním přímým útokem na islámskou zemi, při němž zasáhl několik systémů protivzdušné obrany a míst spojených s výrobou střel. Přímá agrese poté až do minulého týdne ustala.

Co způsobilo současnou eskalaci?

Izrael svůj páteční úder, který nazývá preventivním, zdůvodňuje bezprostředním nebezpečím toho, že Írán v blízké době dokončí vývoj vlastní jaderné zbraně. „Může to být rok, může to být pár měsíců,“ cituje web BBC izraelského premiéra Benjamina Netanjahua. Podle něj je operace nutná k „potlačení íránské hrozby vůči samotné existenci Izraele“.

Jaderný program Teherán provozuje, avšak tvrdí, že pouze za mírovými účely, tedy výrobou nukleárního paliva. Informace izraelské armády však indikují, že Írán vstříc dokončení nukleární bomby učinil konkrétní kroky. Mezinárodní agentura pro atomovou energii též poprvé za posledních 20 let oficiálně konstatovala, že Írán neplní závazky týkající se svého jaderného programu.